

1.10.2013: Endringer i veiledningstekst til SAK10

Bestemmelse	Ny veiledningstekst	Gammel veiledningstekst
<p>§ 3-1. Mindre tiltak på bebygd eiendom</p> <p>Til bokstav a og b: presisering av høyde på himling i kjeller.</p>	<p>Til bokstav a (tilbygg)</p> <p>Bokstav a omhandler ett enkelt tilbygg til eksisterende byggverk med et samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) inntil 50 m². Bestemmelsen omfatter tilbygg til alle typer byggverk, herunder for eksempel tilbygg til næringseiendom og driftsbygning. Selv om spesialregelen i byggesaksforskriften § 3-2 andre ledd bokstav b om tilbygg til driftsbygning opererer med et totalareal på 1000 m² inkludert tilbygget, skal det ikke kreves ansvarlig foretak dersom tiltakshaver vil oppføre et mindre tilbygg utover dette.</p> <p>Tilbygg innebærer en utvidelse av bygning som medfører en økning av dens bebygde areal og omfatter dermed ikke påbygg eller underbygging (av kjeller). Tilbygget kan ikke inneholde en egen selvstendig boenhet.</p> <p><i>I arealberegningen holdes kjelleren utenfor. En slik kjeller må ha himling mindre enn 1,5 m over planert terrengs</i></p>	<p>Til bokstav a (tilbygg)</p> <p>Bokstav a omhandler ett enkelt tilbygg til eksisterende byggverk med et samlet bruksareal (BRA) eller bebygd areal (BYA) inntil 50 m². Bestemmelsen omfatter tilbygg til alle typer byggverk, herunder for eksempel tilbygg til næringseiendom og driftsbygning. Selv om spesialregelen i byggesaksforskriften § 3-2 andre ledd bokstav b om tilbygg til driftsbygning opererer med et totalareal på 1000 m² inkludert tilbygget, skal det ikke kreves ansvarlig foretak dersom tiltakshaver vil oppføre et mindre tilbygg utover dette.</p> <p>Tilbygg innebærer en utvidelse av bygning som medfører en økning av dens bebygde areal og omfatter dermed ikke påbygg eller underbygging (av kjeller). Tilbygget kan ikke inneholde en egen selvstendig boenhet.</p>

	<p><i>gjennomsnittsnivå rundt bygningen.</i></p> <p>Tilbygg etter denne bestemmelsen omfatter også tilhørende bygningstekniske installasjoner, herunder pipe/skorstein. Oppføring av eksempelvis pipe/skorstein i tilbygg vil etter dette ikke kreve særlig ansvarsrett.</p> <p>Til bokstav b (frittliggende bygning)</p> <p>I bokstav b åpnes det for at én enkelt frittliggende bygning eller annet byggverk (anlegg eller konstruksjoner) med et samlet bruksareal eller bebygd areal på inntil 70 m² kan forestås av tiltakshaver uten krav om ansvarsrett.</p> <p>Forutsetningen er at tiltaket ikke skal anvendes til beboelse. Dette innebærer at tiltaket ikke kan benyttes til overnatting, men at det for eksempel kan brukes til verksted eller utstillingslokale med personopphold på dagtid.</p> <p>Bygningen kan oppføres i inntil en etasje og kan i tillegg være underbygget med kjeller uten at kjeller blir å medregne i bruksarealet for bygningen. <i>En slik kjeller må ha himling mindre enn 1,5 m over planert terrengs gjennomsnittsnivå rundt bygningen.</i></p> <p>Bygningen kan ha loft så lenge loftet ikke blir å anse som etasje, jf byggteknisk forskrift § 6-1 . Bruksareal på loft skal medregnes i bygningens bruksareal.</p> <p>Høydebegrensninger kan fastlegges gjennom kommunens arealplaner eller styres gjennom kommunens godkjenning av høyde etter pbl. § 29-4.</p>	<p>Tilbygg etter denne bestemmelsen omfatter også tilhørende bygningstekniske installasjoner, herunder pipe/skorstein. Oppføring av eksempelvis pipe/skorstein i tilbygg vil etter dette ikke kreve særlig ansvarsrett.</p> <p>Til bokstav b (frittliggende bygning)</p> <p>I bokstav b åpnes det for at én enkelt frittliggende bygning eller annet byggverk (anlegg eller konstruksjoner) med et samlet bruksareal eller bebygd areal på inntil 70 m² kan forestås av tiltakshaver uten krav om ansvarsrett.</p> <p>Forutsetningen er at tiltaket ikke skal anvendes til beboelse. Dette innebærer at tiltaket ikke kan benyttes til overnatting, men at det for eksempel kan brukes til verksted eller utstillingslokale med personopphold på dagtid.</p> <p>Bygningen kan oppføres i inntil en etasje og kan i tillegg være underbygget med kjeller uten at kjeller blir å medregne i bruksarealet for bygningen. Med kjeller forstås vi plan der himling ligger lavere enn 0,5 m over terrengets gjennomsnittsnivå rundt bygningen.</p> <p>Bygningen kan ha loft så lenge loftet ikke blir å anse som etasje, jf byggteknisk forskrift § 6-1 . Bruksareal på loft skal medregnes i bygningens bruksareal.</p> <p>Høydebegrensninger kan fastlegges gjennom kommunens arealplaner eller styres gjennom kommunens godkjenning av høyde etter pbl. § 29-4.</p>
--	---	--

	<p>”Mindre tiltak” etter pbl. § 29-4 bokstav b som kan plasseres nærmere nabogrense enn 4 meter, er nærmere fastlagt i byggteknisk forskrift § 6-4, og må holdes adskilt fra mindre tiltak etter denne paragraf.</p>	<p>”Mindre tiltak” etter pbl. § 29-4 bokstav b som kan plasseres nærmere nabogrense enn 4 meter, er nærmere fastlagt i byggteknisk forskrift § 6-4, og må holdes adskilt fra mindre tiltak etter denne paragraf.</p>
<p>§ 4-1. Innledning - terrasse</p> <p>Foretatt presiseringer i veiledning om terrasse i innledning.</p>	<p>Innledning</p> <p>Terrasse</p> <p>Bygging av terrasse på bakken i områder med arealformål byggeområde ligger utenfor tiltaksbegrepet etter pbl. § 20-1. ”På bakken” tilsier at terrassen ikke er understøttet, men likevel må kunne bygges opp så mye at treverket ikke ligger direkte på bakken. Høyden vil kunne bli et sted mellom 20 og 50 cm.</p> <p>Terrasser berører i liten grad forhold som skal vurderes etter pbl. En terrasse som ligger lavt eller i flukt med terrenget vil verken medføre særlig risiko for brannspredning eller påvirke andre forhold på naboeiendommer som for eksempel lys og luft i forhold til det som følger av annen normal bruk direkte på mark. <i>Dette gjelder uansett om terrassen er forbundet med bygningen eller ikke.</i></p>	<p>Innledning</p> <p>Terrasse</p> <p>Bygging av terrasse på bakken i områder med arealformål byggeområde ligger utenfor tiltaksbegrepet etter pbl. § 20-1. ”På bakken” tilsier at terrassen ikke er understøttet, men likevel må kunne bygges opp så mye at treverket ikke ligger direkte på bakken. Dette innebærer at det bør kunne legges en lecablokk eller lignende på bakken under terrassen. Høyden vil kunne bli et sted mellom 20 og 50 cm.</p> <p>Terrasser berører i liten grad forhold som skal vurderes etter pbl. En terrasse som ligger lavt eller i flukt med terrenget vil verken medføre særlig risiko for brannspredning eller påvirke andre forhold på naboeiendommer som for eksempel lys og luft i forhold til det som følger av annen normal bruk direkte på mark.</p>
<p>§ 12-3. Ansvarlig prosjekterendes ansvar</p> <p>Til bokstav j: Presisering av ansvar ved lukking av avvik.</p>	<p>Til bokstav j</p> <p>Prosjekterende er ansvarlig for at valgte løsninger er i samsvar med regelverket.</p> <p>Bestemmelsen angir to alternative metoder for å lukke avvik. Ansvarlig prosjekterende kan lukke avvik enten ved å</p>	<p>Til bokstav j</p> <p>Ansvarlig kontrollerende skal kontrollere at avvik lukkes, men prosjekterende er ansvarlig for at valgte løsninger er i samsvar med regelverket.</p> <p>Bestemmelsen angir to alternative metoder for å lukke avvik. Ansvarlig prosjekterende kan lukke avvik enten ved å</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • omprosjekttere eller • verifisere at valgte løsning oppfyller regelverket <p>Ansvarlig prosjekterende skal melde tilbake til kontrollerende <i>hvilket av disse to alternativ som er valgt</i> for å lukke avviket. <i>Ansvarlig kontrollerende påser at avvik er lukket ved mottak av melding fra ansvarlig prosjekterende.</i></p> <p><i>Verifikasjon eller faglig begrunnelse for valgte løsning skal inngå i ansvarlig prosjekterendes dokumentasjon av kvalitetssikring, men skal ikke oversendes ansvarlig kontrollerende.</i></p> <p>Dersom prosjekterende ikke velger et av de ovennevnte alternativer, foreligger det et åpent avvik som ansvarlig kontrollerende har plikt til å melde til kommunen.</p> <p>Der regelverket angir konkrete krav, som for eksempel krav til avstand i pbl. § 29-4 , vil prosjekterende ikke kunne lukke avviket gjennom verifikasjon eller faglig begrunnelse. I slike tilfeller vil det eneste alternativet for å lukke avviket være å omprosjekttere, alternativt søke om dispensasjon.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • omprosjekttere eller • fremlegge en verifikasjon eller faglig begrunnelse som underbygger at valgte løsning oppfyller regelverket dersom prosjekterende mener at valgte løsning/utførelse er i samsvar med regelverket <p>Der regelverket angir konkrete krav, som for eksempel krav til avstand i pbl. § 29-4 , vil prosjekterende ikke kunne lukke avviket gjennom verifikasjon eller faglig begrunnelse. I slike tilfeller vil det eneste alternativet for å lukke avviket være å omprosjekttere, alternativt søke om dispensasjon.</p> <p>Ansvarlig prosjekterende skal melde tilbake til kontrollerende hva som er gjort for å lukke avviket.</p> <p>Dersom prosjekterende ikke velger et av de ovennevnte alternativer, foreligger det et åpent avvik som ansvarlig kontrollerende har plikt til å melde til kommunen.</p>
--	---	---

	Forøvrig vises til veiledning til § 14-6 .	Forøvrig vises til veiledning til § 14-6 .
<p>§ 12-4. Ansvarlig utførendes ansvar</p> <p>Til bokstav I: Presisering av ansvar ved lukking av avvik.</p>	<p>Til bokstav I</p> <p>Utførende er ansvarlig for at <i>utførelsen</i> er i samsvar med <i>produksjonsunderlaget</i>.</p> <p>Bestemmelsen angir to alternative metoder for å lukke avvik. Ansvarlig utførende kan lukke avvik enten ved å</p> <ul style="list-style-type: none"> • rette eller • verifisere at valgte utførelse er i samsvar med <i>produksjonsunderlaget</i>. <p>Ansvarlig utførende skal melde tilbake til kontrollerende <i>hvilket av disse to alternativ som er valgt</i> for å lukke avviket. <i>Ansvarlig kontrollerende påser at avvik er lukket ved mottak av melding fra ansvarlig utførende.</i></p> <p><i>Verifikasjon eller faglig begrunnelse for utførelsen skal inngå i ansvarlig utførendes dokumentasjon av kvalitetssikring, men skal ikke oversendes ansvarlig kontrollerende.</i></p> <p>Dersom utførende ikke velger et av de ovennevnte alternativer, foreligger det et åpent avvik som ansvarlig kontrollerende har plikt til å melde til kommunen.</p> <p>Forøvrig vises til veiledning til § 14-6 .</p>	<p>Til bokstav I</p> <p>Ansvarlig kontrollerende skal kontrollere at avvik lukkes, men utførende er ansvarlig for at valgte løsninger er i samsvar med regelverket.</p> <p>Bestemmelsen angir to alternative metoder for å lukke avvik. Ansvarlig utførende kan lukke avvik enten ved å</p> <ul style="list-style-type: none"> • rette eller • fremlegge en verifikasjon/faglig begrunnelse som underbygger at valgte utførelse oppfyller regelverket dersom utførende mener at valgte utførelse er i samsvar med regelverket <p>Ansvarlig utførende skal melde tilbake til kontrollerende hva som er gjort for å lukke avviket.</p> <p>Dersom utførende ikke velger et av de ovennevnte alternativer, foreligger det et åpent avvik som ansvarlig kontrollerende har plikt til å melde til kommunen.</p> <p>Forøvrig vises til veiledning til § 14-6 .</p>
§ 13-5.	Til andre ledd bokstav a (overordnet ansvar for	Til andre ledd bokstav a (overordnet ansvar for

<p>Godkjenningsområder for sentral godkjenning av foretak</p> <p>Foretatt presiseringer og redaksjonelle endringer</p>	<p>prosjektering)</p> <p>Godkjenningsområdet overordnet ansvar for prosjektering omfatter komplett prosjektering av alle relevante fagområder.</p> <p>For de oppgaver som utføres av andre, har foretaket ansvar for prosjekteringsledelse med koordinering, og ansvar for grensesnittene. <i>Oppgaven omfatter ansvar for koordinering av de forskjellige prosjekteringsoppgavene, uavhengig av om det utføres med egne ansatte eller med andre innleide foretak. Det hører med til overordnet prosjekterendes rolle å påse at de prosjekterende fagområder oppfyller byggeteknisk forskrift og at grensesnittene mellom fagområdene blir ivaretatt. Der det benyttes underkonsulenter skal disse oppfylle både kvalifikasjons- og systemkrav som følger av byggesaksforskriften.</i></p> <p>Overordnet ansvar for prosjektering av bygning, anlegg eller konstruksjon, omfatter også utomhusarbeider og plassering av tiltaket, samt ansvar for prosjektering av tilhørende tekniske installasjoner.</p> <p><i>Plassering i tiltaksklasse vil avhenge av antall fagområder som skal prosjekteres og det koordineringsbehovet disse utløser, samt antall grensesnitt. Tiltaksklasse for de enkelte fagområder behøver ikke være avgjørende.</i></p> <p>a.1 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 1</p> <p><i>Oppgaven omfatter ansvar for komplett prosjektering av tiltak med liten vanskelighetsgrad, få prosjekterende fagområder, som ligger i tiltaksklasse 1 og 2 og hvor</i></p>	<p>prosjektering)</p> <p>Godkjenningsområdet overordnet ansvar for prosjektering omfatter komplett prosjektering av alle relevante fagområder for et tiltak.</p> <p>For de oppgaver som utføres av andre, har foretaket ansvar for prosjekteringsledelse med koordinering, og ansvar for grensesnittene.</p> <p>Der det benyttes underkonsulenter skal disse oppfylle både kvalifikasjons- og systemkrav som følger av byggesaksforskriften.</p> <p>Overordnet ansvar for prosjektering av bygning, anlegg eller konstruksjon, omfatter også utomhusarbeider og plassering av tiltaket, samt ansvar for prosjektering av tilhørende tekniske installasjoner.</p> <p>a.1 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 1</p> <p>Prosjektering av tiltak med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.</p>
---	---	---

	<p><i>grensesnitt mellom fagområder er oversiktlig.</i></p> <p>Eksempler på bygninger hvor prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være</p> <ul style="list-style-type: none"> • eneboliger, tomannsboliger, rekke- og kjedehus, • små barnehager og arbeidsbygg inntil 2 etasjer <i>t.o.m. 500 m2 BRA,</i> • publikumsbygg og arbeidsbygg inntil 2 etasjer <i>t.o.m. 500 m2 BRA,</i> • landsbruksbygninger, og enkle lagerbygg <i>t.o.m. 2000 m2 BRA.</i> • <i>utskifting eller ombygging av eksisterende tekniske installasjoner hvor prosjekteringen av nye installasjoner normalt ligger i tiltaksklasse 2</i> 	<p>Opggaven omfatter prosjektering av byggverk med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor ytelser angitt i byggteknisk forskrift og veiledning legges til grunn.</p> <p>Eksempler på bygninger hvor prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være</p> <ul style="list-style-type: none"> • eneboliger, tomannsboliger, rekke- og kjedehus, • publikumsbygg og arbeidsbygg inntil 2 etasjer, • små barnehager og landsbruksbygninger, • enkle lagerbygg. <p>Prosjektering av tekniske installasjoner med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.</p> <p>Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanitærinstallasjoner med tilhørende rørsystem og stikkledning, samt slokkeanlegg i eneboliger, tomannsboliger, rekkehus, små barnehager, mindre lager-, landbruks- og industribygg, • prosjektering av varmeanlegg. Oppgaven omfatter prosjektering av varmeanlegg med tilhørende rørsystem og plassering av brenseltank, eksempelvis i eneboliger, tomannsboliger, rekkehus, små barnehager, mindre lager-, landbruks- og industribygg, • enkle løfteinnretninger (trappeheis, løfteplattform og rulletrapp hvor den vesentlige del av prosjekteringen inngår i produktet),
--	---	--

	<p>a.2 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 2</p> <p>Oppgaven omfatter <i>ansvar for komplett prosjektering av tiltak med middels vanskelighetsgrad, hvor alle vesentlige prosjekteringsoppgaver ligger i tiltaksklasse 2. Overordnet ansvar i tiltaksklasse 2 kan omfatte flere grensesnitt mellom</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • enkle ventilasjon- og klimasystemer i bygninger med inntil 2 000 m³/h. <p>Prosjektering av anlegg eller konstruksjon med liten vanskelighetsgrad eller kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1.</p> <p>Tiltaksklasse 1 omfatter konstruksjon eller anlegg i pålitelighetsklasse 1 hvor prosjekteringen er basert på veiledning til byggeteknisk forskrift og skjer ved bruk av anerkjente løsninger, og dimensjoneringen skjer ved bruk av enkle beregninger.</p> <p>Eksempler på konstruksjon eller anlegg der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • overvann-, vann- og avløpsanlegg (VA) for en liten gruppe av småhus (VA inntil 20 pe) • mindre veier, sykkel-, skogs- og landbruksveier og parkeringsplasser, • små renseanlegg eller vannforsyningsanlegg (inntil 20 pe), • forstøtningsmur inntil 2 m (uten trafikkbelastning), • kulvert eller tunnel for gang- og sykkelveier, bru med spennvidder inntil 10 m, • småbåthavn med molo. <p>a.2 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 2</p> <p>Prosjektering av tiltak med middels vanskelighetsgrad/kompleksitet, og hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1 og/eller 2.</p>
--	--	---

fagområder.

Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Eksempler på bygninger der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 2 kan være:

- bygninger med boenhet med 3-5 etasjer
- middels store *industribygg* og lagerbygg (t.o.m. 5 000 m²) med enkel planløsning
- overnattingsbygg t.o.m. 2 000 m² BRA
- *infrastruktur som veier, vann-, avløps- og overvannsledninger for større bolig felt og/eller kommunal infrastruktur t.o.m. 200 personekvivalenter (pe)*
- *utskifting eller ombygging av eksisterende tekniske installasjoner hvor prosjekteringen av nye installasjoner normalt ligger i tiltaksklasse 3*

Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.

Eksempler på bygninger der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 2 kan være:

- bygninger med boenhet med 3 – 5 etasjer
- middels store arbeidsbygg og lagerbygg (inntil 5 000 m²) med enkel planløsning
- overnattingsbygg inntil 2 000 m² BRA

Prosjektering av tekniske installasjoner med mellomstor vanskelighetsgrad eller kompleksitet i bygg- eller anleggstiltak, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1 og/eller 2.

Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen kan ligge i tiltaksklasse 2 kan være:

- sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledninger i bygninger i inntil 5 etasjer, samt alle typer slukkeinstallasjoner i byggverk i brannklasse 2,
- varmeanlegg,
- heis inntil 8 etasjer uten brannkrav,
- ventilasjonsanlegg dimensjonert for luftmengder inntil 25 000 m³/h og røykventilasjon i byggverk i brannklasse 2 .

Prosjektering av anlegg eller konstruksjon med middels vanskelighetsgrad/kompleksitet, hvor prosjekteringsoppgaver normalt ligger i tiltaksklasse 1

	<p>a.3 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 3</p> <p>Oppgaven omfatter <i>ansvar for komplett prosjektering av store og krevende tiltak med stor vanskelighetsgrad, hvor mange av prosjekteringsoppgavene ligger i tiltaksklasse 3. Tiltak omfatte mange krevende grensesnitt mellom fagområder.</i></p>	<p>og/eller 2.</p> <p>Oppgaven omfatter prosjektering med middels vanskelighetsgrad eller kompleksitet hvor ytelser fastsatt i byggeteknisk forskrift og veiledning legges til grunn.</p> <p>Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.</p> <p>Eksempler på konstruksjon eller anlegg der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 2 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • infrastruktur som vann-, avløps- og overvannsledninger inntil 200 pe, • veier og parkeringsplasser i tettbygd utbyggingsområde, • rense- eller vannforsyningsanlegg (inntil 200 pe), • forstøtningskonstruksjon over 2 meter (trafikkbelastning), • fjellhall som lagringsplass, middels stor kulvert eller tunnel for tofeltsveier, kjørebredde, bru med spennvidder inntil 20 m • kai, molo, mindre dammer og avfallsdeponi, • middels høye tårn (inntil 30 m) eller master (inntil 50 m). <p>a.3 - Overordnet ansvar for prosjektering, tiltaksklasse 3</p> <p>Prosjektering av tiltak med stor kompleksitet og vanskelighetsgrad, eller middels vanskelighetsgrad / kompleksitet men med store konsekvenser ved feil. Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.</p>
--	---	--

	<p>Eksempler på bygninger der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • høye boligblokker, • store forretningslokaler/kjøpesentra • store hoteller, sykehus • bygning for stort antall personer • <i>VA-ledninger med store dimensjoner eller store rense- eller vannforsyningsanlegg over 200 personekvivalenter (pe),</i> • <i>store broer, fjellhaller for opphold av mennesker</i> 	<p>Oppgaven omfatter prosjektering av bygninger med flere enn 5 etasjer og byggverk for et stort antall personer.</p> <p>Eksempler på bygninger der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • høye boligblokker, • store forretningslokaler/kjøpesentra, • store hoteller, sykehus, • bygning for stort antall personer. <p>Prosjektering av tekniske installasjoner med stor vanskelighetsgrad eller kompleksitet.</p> <p>Eksempler på tekniske installasjoner der prosjekteringen ligger i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem, og automatiske slukkeanlegg, • komplekse varmeanlegg, • løfteinnretninger med mer enn 8 plan og løfteinnretninger med brannkrav, • klima- og ventilasjonsinstallasjoner dimensjonert for luftmengder over 25 000 m³/h og røykventilasjon i byggverk i brannklasse 3. <p>Prosjektering av anlegg og konstruksjon med stor kompleksitet og vanskelighetsgrad, eller middels vanskelighetsgrad/kompleksitet men med store konsekvenser ved feil. Prosjektering av anlegg og konstruksjoner som etter NS 1990 +NA ligger i pålitelighetsklasse 3 og 4.</p>
--	--	---

		<p>Oppgaven omfatter prosjektering av sikringstiltak for utførelse.</p> <p>Eksempler på anlegg og konstruksjon der ansvar for overordnet prosjektering ligger i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VA-ledninger med store dimensjoner eller store rense- eller vannforsyningsanlegg (over 200 pe), • store bruer, forstøtningskonstruksjoner og dammer, • høye tårn og master, • store fjellhaller for opphold av mennesker, • store vassdragsforbygninger.
<p>§ 13-5. Godkjenningssområder for sentral godkjenning av foretak</p> <p>Foretatt presiseringer og redaksjonelle endringer</p>	<p>Til andre ledd bokstav I (løfteinnretninger)</p> <p>Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende installasjon hvor krav til <i>utførelseskompleksitet, hastighet</i> og løftehøyde bestemmer tiltaksklassen.</p> <p><i>Godkjenningssområdet omfatter løfteinnretninger som omfattes av, TEK10 § 3-7.</i></p> <p>Prosjekteringen skal oppfylle funksjons- og ytelseskrav for helse, miljø og sikkerhet, universell utforming mv. i henhold til byggt teknisk forskrift § 15-11.</p> <p>Dokumentasjon som utarbeides omfatter dimensjonering, spesifisering og sammenstilling av produkter og komponenter, <i>detaljering som nødvendig</i> underlag for montering og sikkerhetskontroll av installasjonen, samt vedlikehold- og brukerinstruks (FDV) for eier.</p>	<p>Til andre ledd bokstav I (løfteinnretninger)</p> <p>Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende installasjon hvor krav til utførelse og løftehøyde bestemmer tiltaksklassen.</p> <p>Prosjekteringen består i å oppfylle krav til ytelser for helse, miljø og sikkerhet, universell utforming mv. i henhold til byggt teknisk forskrift.</p> <p>Dokumentasjon som utarbeides omfatter dimensjonering, spesifisering og sammenstilling av produkter, komponenter, underlag for montering og kontroll samt vedlikehold- og brukerinstruks for eier (FDV).</p>

	<p>I.3 - Prosjektering av løfteinnretninger, tiltaksklasse 3</p> <p>Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende heis med brannkrav og heis over 8 etasjer. Godkjenningssområdet omfatter heis til spesiell bruk, løftevinkel eller hastighet <i>over 2 m/s</i>. Dette kan gjelde heiser med høy hastighet i høye bygninger hvor svingninger av byggverket krever spesielle løsninger.</p>	<p>I.3 - Prosjektering av løfteinnretninger, tiltaksklasse 3</p> <p>Prosjektering av ny eller vesentlig endring av eksisterende heis med brannkrav og heis over 8 etasjer. Godkjenningssområdet omfatter heis til spesiell bruk, løftevinkel eller hastighet. Dette kan gjelde heiser med høy hastighet i høye bygninger hvor svingninger av byggverket krever spesielle løsninger.</p>
<p>§ 13-5. Godkjenningssområder for sentral godkjenning av foretak</p> <p>Foretatt presiseringer og redaksjonelle endringer</p>	<p>Til tredje ledd bokstav a (overordnet ansvar for utførelse)</p> <p><i>Godkjenningssområdet omfatter ansvar for komplett utførelse av alle relevante fagområder.</i></p> <p><i>Dette innebærer ansvar for koordinering av de utførende fagområder, uavhengig av om oppgavene utføres av egne ansatte eller innleide foretak. Godkjenningssområdet innebærer også ansvar for grensesnittene mellom fagområdene.</i></p> <p><i>Der det benyttes underentreprenører, skal disse oppfylle system- og kvalifikasjonskrav som følger av byggesaksforskriften kap. 10 og 11.</i></p> <p><i>Plassering i tiltaksklasse vil avhenge av antall utførende foretak, koordineringsbehov og antall grensesnitt. Tiltaksklasse for de enkelte fagområder behøver ikke være avgjørende.</i></p> <p>a.1 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 1</p> <p><i>Oppgaven omfatter ansvar for komplett utførelse av tiltak med liten vanskelighetsgrad, med få utførende fagområder</i></p>	<p>Til tredje ledd bokstav a (overordnet ansvar for utførelse)</p> <p>Overordnet ansvar for utførelse omfatter komplett utførelse av alle relevante fagområder for et tiltak, uavhengig av om oppgavene utføres av egne ansatte eller andre foretak. Der det benyttes underentreprenører skal disse oppfylle både kvalifikasjons- og systemkrav som følger av byggesaksforskriften. Der det benyttes underentreprenør har foretaket med ansvarsrett også ansvar for å styre disse og ansvar for grensesnittene.</p> <p>Overordnet ansvar for utførelse av bygning, anlegg eller konstruksjon, omfatter også utomhusarbeider og plassering av tiltaket, samt ansvar for utførelse av tilhørende tekniske installasjoner.</p> <p>a.1 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 1</p> <p>Godkjenningssområdet omfatter små eller mindre kompliserte tiltak inkludert tekniske installasjoner og</p>

	<p><i>som ligger i tiltaksklasse 1 og 2, hvor grensesnitt mellom fagområder er oversiktlig.</i></p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 1 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • eneboliger, tomannsboliger, rekke- og kjedehus • små barnehager og arbeidsbygg inntil 2 etasjer, t.o.m. 500 m2 BRA • landsbruksbygninger og lagerbygg t.o.m. 2000 m2 BRA • infrastruktur som veier, vann-, avløps- og overvannsledninger (VA) for en liten gruppe av småhus eller små renselanlegg eller vannforsyningsanlegg t.o.m. 20 personekvivalenter (pe) • utskifting <i>eller ombygging av eksisterende tekniske installasjoner t.o.m. tiltaksklasse 2, eller når tekniske installasjoner utføres som sideentreprise</i> 	<p>tilhørende utomhusarbeider, hvor utførelsen normalt ligger i tiltaksklasse 1.</p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 1 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • fritidsbolig og eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og kjedehus, • mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning. <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av konstruksjon eller anlegg i tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • VA-anlegg for en liten gruppe av småhus eller hytter med vannledninger inntil 50 mm avløpsledninger inntil 125 mm og overvannsledninger inntil 200 mm, • parkeringsplass, sykkel-, skogsvei og andre veier med ÅDT inntil 300, • små renselanlegg eller vannforsyningsanlegg (inntil 20 pe), • forstøtningsmur med høyde inntil 2 m (med små påkjenninger/uten trafikkbelastning), • kulvert eller tunnel for gang- og sykkelvei, bru med spennvidde inntil 10 m, • småbåthavn og mindre molo. <p>Eksempler på utførelse av tekniske installasjoner i tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanitærinstallasjoner med tilhørende rørsystem og stikkledning samt slukkeanlegg i bygg i brannklasse 1, • installasjon av varmeanlegg i fritidsbolig og
--	--	---

	<p>a.2 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 2</p> <p><i>Oppgaven omfatter ansvar for komplett utførelse av tiltak med middels vanskelighetsgrad, hvor alle vesentlige utførelsesfagoppgaver ligger i tiltaksklasse 2. Godkjenningssområdet kan bestå av flere grensesnitt mellom fagområder.</i></p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 2 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bygninger med boenheter med 3-5 etasjer • middels store industribygg og lagerbygg (t.o.m. 5 000 m² BRA) med enkel planløsning • overnattingsbygg t.o.m. 2 000 m² BRA • infrastruktur som veier, vann-, avløps- og overvannsledninger for større bolig felt og/eller kommunal infrastruktur t.o.m. 200 personekvivalenter (pe) • utskifting eller ombygging av eksisterende tekniske installasjoner hvor prosjektering og utførelse av nye installasjoner normalt ligger i tiltaksklasse 3. 	<p>eneboliger, tomannsboliger, rekkehus og kjedehus,</p> <ul style="list-style-type: none"> • installasjon av varmeanlegg i mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning, • løfteinnretninger som trappeheis, løfteplattform og montering av korte rulletrapper, • brannalarm og ledsystem i mindre byggverk for publikum og arbeidsbygning, • ventilasjon- og klimasystem i bygning med en branncelle. <p>a.2 – Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 2</p> <p>Godkjenningssområdet omfatter middels store eller kompliserte tiltak inkludert tilhørende utomhusarbeider og planlegging av sikringstiltak, hvor utførelsen normalt ligger i tiltaksklasse 2. Godkjenningssområdet omfatter tekniske installasjoner.</p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 2 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • boligblokker med middels kompleksitet (inntil 5 etg), • parkeringshus med middels kompleksitet (inntil 5 etg), • bygning for publikum og arbeidsbygning med middels kompleksitet (inntil 5 etg). <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av konstruksjon eller anlegg i tiltaksklasse 2 kan være utbygging eller vesentlige endringer av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ledninger; vannledning inntil 200 mm, avløpsledninger inntil 400 mm og
--	--	---

	<p>a.3 - Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 3</p>	<ul style="list-style-type: none"> • overvannsledninger inntil 400 mm, • veier og parkeringsplasser for større boligfelt eller arbeidsbygg, • rense- eller vannforsyningsanlegg (inntil 200 pe), • forstøtningsmur over 2 m høydeforskjell (uten trafikkbelastning), • fjellhall som lagringsplass, middels store kulverter eller tunneler for tofeltsveier inntil 7 m kjørebredde, brukonstruksjoner (10 – 30 m spennvidde), • havn, kai, molo, mindre dammer, • middels høye tårn (inntil 40 m) eller master (inntil 50 m). <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av teknisk installasjon i tiltaksklasse 2 kan være utbygging eller vesentlige endringer av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledning, samt alle typer slukkeanlegg i tiltaksklasse 2, • installasjon av varmeanlegg inntil 100 kW innfyrt effekt (oppgaven omfatter installasjon av varmepumpe eller fyringsenhet med tilhørende rørsystem og plassering av brenseltank), • løfteinnretning som heis inntil 8 etg, og lang rulletrapp og rulletrapp/rullebånd med mellomstøtte, • brannalarmanlegg og ledesystem i byggverk i brannklasse 2 og risikoklasse 2 – 4, • ventilasjons- og klimainstallasjon i bygg med flere enn 2 brannceller uten sentralstyring. <p>a.3 - Overordnet ansvar for utførelse, tiltaksklasse 3</p>
--	--	---

	<p><i>Oppgaven omfatter ansvar for komplett utførelse av store og krevende tiltak med stor vanskelighetsgrad, hvor utførelsen innenfor de ulike fagområdene hovedsakelig ligger i tiltaksklasse 2 og 3. Godkjenningssområde består av mange grensesnitt mellom mange fagområder</i></p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>store forretningslokaler/kjøpesentra</i> • <i>store hoteller, sykehus</i> • <i>bygning for stort antall personer</i> • <i>VA-ledninger med store dimensjoner eller store rense- eller vannforsyningsanlegg over 200 personekvivalenter (pe)</i> • <i>store bruer, fjellhaller for opphold av mennesker</i> 	<p>Godkjenningssområdet omfatter utførelse av store eller kompliserte tiltak inkludert tilhørende opparbeiding av uteareal og utførelse av sikringstiltak. Godkjenningssområdet omfatter tekniske installasjoner.</p> <p>Ved utførelse av tiltak som kan utgjøre fare for mennesker og omgivelser skal ansvarlig utførende påse at det foreligger prosjektering av sikringstiltak. Dette kan for eksempel gjelde sikring ved grunn og terrengarbeider ved vanskelige grunnforhold.</p> <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av bygninger i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlig endring av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • større boligblokker (over 5 etg), • kompliserte bygninger og store bygninger for publikum og arbeidsbygning som: <ul style="list-style-type: none"> ○ store overnattingsbygg, sykehus, ○ store salgslokaler, ○ andre byggverk med store ansamlinger av personer (sportshaller, kinobygg). <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av anlegg eller konstruksjon i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlige endringer av:</p> <ul style="list-style-type: none"> • offentlige ledninger med store dimensjoner eller ved vanskelig grunnforhold og tilhørende kompliserte anleggsmessige forhold, • store rense- eller vannforsyningsanlegg (over 200 pe), • store bruer, forstøtningskonstruksjoner og dammer,
--	---	--

		<ul style="list-style-type: none"> • høye tårn og master, • store fjellhaller for opphold av personer, • store damanlegg. <p>Eksempler på overordnet ansvar for utførelse av tekniske installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være oppføring eller vesentlige endringer av :</p> <ul style="list-style-type: none"> • sanitærinstallasjon med tilhørende rørsystem og stikkledninger, og alle typer slukkeanlegg, • varmeanlegg over 100 kW innfyrt effekt, • løfteinnretninger som heiser over 8 plan og heiser med brannkrav, • krevende utskifting av rulletrapp i eksisterende bygning, • ventilasjon- og klimainstallasjon med sentraldriftsstyring i bygg med flere brannceller, • røykventilasjon i bygninger i BKL 3.
<p>§ 13-5 Godkjenningsområder for sentral godkjenning av foretak</p> <p>Foretatt presiseringer og redaksjonelle endringer</p>	<p>Til tredje ledd bokstav l – (sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner)</p> <p>Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende sanitær- og slukkeinstallasjoner, samt vannbårne varme-, og kjøleinstallasjoner.</p> <p><i>Utførelse av disse installasjonene omfatter montering av komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr. Lyd- og brannetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven.</i></p> <p>Fagområdet omfatter også <i>legging av vann- og avløpsledninger utenfor byggverket</i> og installering av</p>	<p>Til tredje ledd bokstav l – (sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner)</p> <p>Fagområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende sanitær-, varme-, og slukkeinstallasjoner og varmeanlegg.</p> <p>Sanitær-, varme-, og slukkeinstallasjoner omfatter installasjoner med komplett rørsystem og tilhørende komponenter og utstyr. Lyd- og brannetting av rørføringer gjennom lyd- og brannskiller inngår i oppgaven.</p> <p>Fagområdet omfatter også stikkledninger og installering av manuell brannslange i byggverket.</p>

	<p>manuelle brannslanger i byggverket.</p> <p>Utførelse av varmeinstallasjoner omfatter komplett anlegg uavhengig av energitype, <i>inkludert</i> tilslutning til røykkanal og brenseltank.</p> <p>Utførelse av slukkeinstallasjon gjelder innvendig eller utvendig slukkeanlegg inkludert forsyningsanlegg for alle typer slukkemiddel.</p> <p>I.1- Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 1</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil.</p> <p>Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • installasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, • installasjoner i mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger, • andre installasjoner av tilsvarende kompleksitet, • stikkledninger (vann <i>t.o.m.</i> 50 mm, avløp <i>t.o.m.</i> 200 mm). • <i>varmeanlegg med effekt høyst 25 kW</i> • <i>kulde- og varmepumpeanlegg med kondensatoreffekt høyst 25 kW</i> <p>I.2 - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 2</p>	<p>Utførelse av varmeinstallasjoner omfatter komplett anlegg uavhengig av energitype. Fagområdet omfatter tilslutning til røykkanal og brenseltank.</p> <p>Utførelse av slukkeinstallasjon gjelder innvendig eller utvendig slukkeanlegg inkludert forsyningsanlegg for alle typer slukkemiddel.</p> <p>I.1- Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 1</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med liten kompleksitet eller med små konsekvenser ved feil.</p> <p>Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner tiltaksklasse 1 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • installasjoner i enebolig, tomannsbolig, rekkehus og kjedehus, • installasjoner i mindre bygninger for publikum og arbeidsbygninger, • andre installasjoner av tilsvarende kompleksitet, • stikkledninger (vann inntil 50 mm, avløp inntil 200 mm). <p>I.2 - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 2</p>
--	---	---

	<p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med middels kompleksitet eller med middels konsekvenser ved feil.</p> <p>Oppgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.</p> <p>Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • installasjoner i middels store boligbygninger t.o.m. 4 etasjer, • installasjoner i middels store skoler og barnehager t.o.m. 4 etasjer, • installasjoner i overnattingsbygninger t.o.m. 4 etasjer, • installasjoner i middels store idrettsbygninger t.o.m. 2 etasjer, • andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, • ledninger med dimensjoner for vann t.o.m. 200 mm og avløp t.o.m. 400 mm. • <i>varmeanlegg med effekt høyst 100 kW</i> • <i>kulde- og varmepumpeanlegg med kondensatoreffekt høyst 100 kW</i> <p>I.3 - Sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 3</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil.</p>	<p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med middels kompleksitet eller med middels konsekvenser ved feil.</p> <p>Oppgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.</p> <p>Eksempler på sanitær-, varme- og slukkeinstallasjoner i tiltaksklasse 2 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • installasjoner i middels store boligbygninger inntil 4 etasjer, • installasjoner i middels store skoler og barnehager inntil 4 etasjer, • installasjoner i overnattingsbygninger inntil 4 etasjer, • installasjoner i middels store idrettsbygninger inntil 2 etasjer, • andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, • ledninger med dimensjoner for vann inntil 200 mm og avløp inntil 400 mm. <p>I.3 - Sanitær-, varme og slukkeinstallasjoner, tiltaksklasse 3</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter utførelse av nye eller vesentlig endring av eksisterende installasjoner med stor kompleksitet eller med store konsekvenser ved feil.</p>
--	--	---

	<p>Oppgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.</p> <p>Utførelse av slukkeanlegg i tiltaksklassen 3 gjelder hovedsakelig installasjoner i bygninger i RKL 5 og 6.</p> <p>Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsbygninger med flere enn 4 etasjer, • boligbygninger med flere enn 4 etasjer, • hoteller og sykehus mer flere enn 4 etasjer, • store idrettshaller og andre publikumsbygninger med flere enn 2 etasjer, • andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, • montasje av vann- og avløpsledninger og tilhørende utstyr av kommunale ledninger og ledninger for boligfelt. • <i>varmeanlegg med effekt over 100 kW</i> • <i>kulde- og varmepumpeanlegg med kondensatoreffekt over 100 kW.</i> 	<p>Oppgaven omfatter installasjoner i byggverk med flere boenheter, brannceller eller brukerområder, hvor gjennomføringer i bygningsdeler som skal oppfylle lydtekniske og branntekniske krav kan være kritiske.</p> <p>Utførelse av slukkeanlegg i tiltaksklassen 3 gjelder hovedsakelig installasjoner i bygninger i RKL 5 og 6.</p> <p>Eksempler på installasjoner i tiltaksklasse 3 kan være:</p> <ul style="list-style-type: none"> • arbeidsbygninger med flere enn 4 etasjer, • boligbygninger med flere enn 4 etasjer, • hoteller og sykehus mer flere enn 4 etasjer, • store idrettshaller og andre publikumsbygninger med flere enn 2 etasjer, • andre installasjoner med tilsvarende kompleksitet, • montasje av vann- og avløpsledninger og tilhørende utstyr av kommunale ledninger og ledninger for boligfelt.
<p>§ 13-5 Godkjenningsområder for sentral godkjenning av foretak</p> <p>Foretatt presiseringer og redaksjonelle endringer</p>	<p>Til fjerde ledd (våtrom)</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende for våtrom. Det er dermed et felles godkjenningsområde for våtrom for disse funksjonene. Det må søkes og gis godkjenning innenfor alle de nevnte funksjoner samlet for dette godkjenningsområdet.</p>	<p>Til fjerde ledd (våtrom)</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter ansvarlig søker, ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende for våtrom. Det er dermed et felles godkjenningsområde for våtrom for disse funksjonene. Det må søkes og gis godkjenning innenfor alle de nevnte funksjoner samlet for dette godkjenningsområdet.</p>

	<p>Godkjenningsområdet omfatter alle nødvendige tilhørende arbeider for gjennomføring av et våtrom. Dette vil omfatte søknad, prosjektering, valg av produkter og utførelse, samt koordineringsansvar for arbeidene.</p> <p>For å bli prekvalifisert for dette godkjenningsområdet må foretaket beherske det vesentlige av oppgavene innenfor området. Det er anledning til å benytte underentreprenører for deler av arbeidene.</p> <p>Arbeid med våtrom i boliger og andre typer bygg ligger i tiltaksklasse 1.</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter arbeid på våtrom i alle typer bygg, og kan bl.a. være aktuelt ved rehabilitering av våtrom i boligblokker. Det er ikke meningen at området skal gjelde for svømmehall eller større garderobe- og dusjanlegg.</p> <p><i>Ved nybygg eller ved vesentlig ombygging av eksisterende bygg, er våtromsarbeid normalt omfattet av godkjenningsområdet Murarbeid eller Tømrerarbeid og montering av trekonstruksjoner.</i></p>	<p>Godkjenningsområdet omfatter alle nødvendige tilhørende arbeider for gjennomføring av et våtrom. Dette vil omfatte søknad, prosjektering, valg av produkter og utførelse. Aktuelle fagområder vil være tømmer, murarbeider, membran- og flisarbeider og rør- og sanitærinstallasjoner.</p> <p>For å bli prekvalifisert for dette godkjenningsområdet må foretaket beherske det vesentlige av oppgavene innenfor området. Det er anledning til å benytte underentreprenører for deler av arbeidene.</p> <p>Arbeid med våtrom i boliger og tilsvarende ligger i tiltaksklasse 1 for prosjektering og utførelse. Dette innebærer at kvalifikasjonskravet for godkjenningsområdet ligger på nivå med mesterbrevsutdanning/teknisk fagskole eller liknende.</p> <p>Godkjenningsområdet omfatter arbeid på våtrom i alle typer bygg, og kan bl.a. være aktuell ved rehabilitering av våtrom i boligblokker. Det er ikke meningen at området skal gjelde for svømmehall eller større garderobe- og dusjanlegg.</p>
<p>§ 14-2 Obligatoriske krav om uavhengig kontroll</p> <p>Til første ledd:</p>	<p>Til første ledd</p> <p>For fuktsikring i boliger er forskriftskravet formulert slik at kontrollen skal omfatte fuktsikring av <i>søknadspliktige</i> våtrom i alle boliger. <i>Kontroll av våtrom i boliger er knyttet</i></p>	<p>Til første ledd</p> <p>For fuktsikring i boliger er forskriftskravet formulert slik at kontrollen skal omfatte fuktsikring av våtrom i alle boliger. Dette gjelder både søknadspliktig nybygging og</p>

<p>Presisering av at det er søknadspliktige våtrom som skal kontrolleres, samt når det er unntak fra søknadsplikt for våtrom.</p>	<p><i>til søknadsplikten etter pbl. § 20-1 bokstav a og b, og gjelder både nybygging og ombygging. Ombygging og rehabilitering av våtrom er søknadspliktig der dette arbeidet medfører at brannskiller og bruksenheter brytes.</i></p> <p>Brannskille anses som brutt når konstruksjonens brannmotstand blir mindre enn minimumskravene i byggt teknisk forskrift. Det er bare fuktsikringen som omfattes av kontrollen, ikke konstruksjonen for øvrig. For fuktsikringen av våtrom er det lagt vekt på at det først og fremst er utførelsen som skal kontrolleres. Når det gjelder prosjekteringen, skal ansvarlig kontrollerende bare konstatere at det er gjennomført tilstrekkelig prosjektering, og at det foreligger nødvendig produksjonsunderlag.</p> <p><i>Med våtrom menes bad, dusjrom og vaskerom, det vil si rom hvor overflater på vegger og gulv jevnlig eller av og til blir utsatt for fritt vann (vannspøl).</i></p> <p><i>Det gjelder ikke krav om kontroll for våtrom som er unntatt søknadsplikt. Unntak fra søknadsplikt på våtrom gjelder bl.a. følgende:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Fullstendig ombygging av våtrom i eksisterende bygg innenfor en bruksenhet eller branncelle</i> • <i>Bygging av nytt våtrom i eksisterende bygg innenfor en bruksenhet eller branncelle</i> • <i>Bygging av våtrom i nytt tilbygg hvor verken samlet bruksareal eller bebyggt areal for tilbygget er over 50 m² og hvor tilbygget ikke skal brukes som selvstendig bruksenhet.</i> • <i>Ombygging og nybygging av flere våtrom i forskjellige bruksenheter (f. eks. i blokker) så lenge</i> 	<p>søknadspliktig ombygging. Ombygging og rehabilitering av våtrom er søknadspliktig der brannskiller og bruksenheter brytes.</p> <p>Brannskille anses som brutt når konstruksjonens brannmotstand blir mindre enn minimumskravene i byggt teknisk forskrift. Det er bare fuktsikringen som omfattes av kontrollen, ikke konstruksjonen for øvrig. For fuktsikringen av våtrom er det lagt vekt på at det først og fremst er utførelsen som skal kontrolleres. Når det gjelder prosjekteringen, skal ansvarlig kontrollerende bare konstatere at det er gjennomført tilstrekkelig prosjektering, og at det foreligger nødvendig produksjonsunderlag.</p>
---	---	--

	<p><i>arbeidene ikke medfører at brannskille brytes</i></p> <p><i>Våtrom i bygning som ikke benyttes til bolig omfattes ikke av obligatorisk krav om uavhengig kontroll.</i></p> <p>I tillegg skal nye boliger kontrolleres mht. lufttetthet. Når dette kravet bare gjelder nye boliger, har det sammenheng med at lufttetthetsmålinger er vanskeligere og mindre sikre ved ombygging og tilbygg.</p> <p>Kravene beskrevet i første ledd gjelder også for fritidsboliger med mer enn én boenhet.</p>	<p>I tillegg skal nye boliger kontrolleres mht. lufttetthet. Når dette kravet bare gjelder nye boliger, har det sammenheng med at lufttetthetsmålinger er vanskeligere og mindre sikre ved ombygging og tilbygg.</p> <p>Kravene beskrevet i første ledd gjelder også for fritidsboliger med mer enn én boenhet.</p>
<p>§ 14-6 Gjennomføring av uavhengig kontroll etter § 14-2 første ledd og annen uavhengig kontroll i tiltaksklasse 1</p> <p>Til andre ledd bokstav c: Presisering av ansvar ved lukking av avvik.</p>	<p>Til andre ledd, avsnitt om bokstav c</p> <p>Bestemmelsen i bokstav c er en presisering av ansvaret til ansvarlig kontrollerende, jf. § 12-5 andre ledd.</p> <p>Ansvarlig kontrollerende <i>påser</i> at avvik er lukket <i>ved å motta melding om dette fra ansvarlig foretak</i>. Det er ansvarlig prosjekterende/utførende, som er ansvarlig for at valgte løsninger/utførelse er i samsvar med regelverket/<i>produksjonsunderlaget</i>. I bestemmelsen angis to alternative metoder for å lukke avvik (jf. § 12-3 bokstav j og § 12-4 bokstav l):</p> <ul style="list-style-type: none"> • omprosjektore/rette • <i>verifisere at valgte løsning/utførelse er i samsvar med regelverket/produksjonsunderlaget</i> <p>Hvis <i>ansvarlig foretak</i> ikke etterkommer ett av de ovennevnte alternativ, foreligger det et åpent avvik som kontrollerende skal melde fra om til kommunen.</p>	<p>Til andre ledd, avsnitt om bokstav c</p> <p>Bestemmelsen i bokstav c er en presisering av ansvaret til ansvarlig kontrollerende, jf. § 12-5 andre ledd.</p> <p>Ansvarlig kontrollerende skal kontrollere at avvik lukkes, men det er ansvarlig prosjekterende og ansvarlig utførende, som er ansvarlig for at valgte løsninger/utførelse er i samsvar med regelverket. I bestemmelsen angis to alternative metoder for å lukke avvik (jf. § 12-3 bokstav j). Enten etterkommes kontrollerendes merknad ved at ansvarlig foretak omprosjekterer/retter eller så mener ansvarlig foretak at valgte løsning/utførelse er i samsvar med regelverket og må fremlegge en verifikasjon/faglig begrunnelse som underbygger at valgte løsning/utførelse oppfyller regelverket.</p> <p>Hvis fagansvarlig ikke etterkommer ett av de ovennevnte alternativ, foreligger det et åpent avvik som kontrollerende skal melde fra om til kommunen.</p>

	<p><i>Verifikasjon eller faglig begrunnelse for valgte løsning/utførelse skal inngå i ansvarlig foretaks dokumentasjon av kvalitetssikring, men skal ikke oversendes ansvarlig kontrollerende.</i></p>	
--	--	--